

Intristată adunare!

Banca »Albina« și corpul funcționarilor ei îndeplinesc o dureroasă datorie de pietate, când din tristul prilej, ce ne-a întrunit la acest loc, prin graiul meu modest, aduc ultimul salut și prinosul lor de recunoștință, celui mai vechiu funcționar conducător al institutului, celui dintâiu funcționar de bancă român de carieră din Ardeal, nestorului funcționarilor de bancă români-ardeleni, omului idealist și cu inimă largă, care a fost *Nicolae Petra-Petrescu*.

Timp de peste 50 de ani, viața sa întregă, plină de rodnică activitate pe toate terenele vieții noastre publice, regretatul defunct, a fost în cea mai strânsă legătură, așa zicând concrescut, cu toate fibrele sufletului său mare și nobil, cu institutul „Albina“, la al căruia leagăn a avut fericirea să stea, la al căruia organizare și dezvoltare progresivă a contribuit neîncetat, prin diligența și munca sa devotată și rodnică de 3 decenii încheiate și de a căruia progres nu a încetat a se interesa și bucura și după retragerea sa în pensiuine până în ultimele zile ale vieții sale.

Cunoscut și apreciat de fericiții fondatori ai „Albinei“ ca un tânăr ambițios, talentat și diligent, caracter integru, probat, *Nicolae Petra-Petrescu*, deși pregătit pentru altă carieră, a fost angajat în serviciul „Albinei“ încă în primul an de existență al institutului, la 1 August 1872, în calitate de secretar, încredințându-i-se totodată importanta funcție de cassier.

Insușirile și virtuțile acestea, — cu care îl găsim caracterizat într'un raport oficial — defunctul le-a păstrat întreaga viața sa.

În baza acestora și a cunoștințelor de specialitate, câștigate prin studiu privat, fără altă protecție, el înaintează pe toate treptele ierarhice, la 1882 la funcția de cassier-adjunct, la nou înființată și prima Sucursală a institutului din Brașov, și mai târziu, la cel mai înalt post, ce i-se putea oferi pe vremuri, la acela de director al Sucursalei amintite, funcției în care ajunge la 1 Ianuarie 1900.

Prin aceleași nobile însușiri și virtuți, cari azi le întâlnim atât de rar în lumea noastră, *Petra Petrescu* devine îndată după așezarea sa în Brașov un factor valoros, respectat și apreciat al societății române de acolo, unde timp de peste două decenii, ia parte activă însemnată, la toate mișcările de ordin cultural, economic și social, până la pensionarea sa, urmată la cererea proprie, la 1 Ianuarie 1903.

Ori și unde a fost așezat de superiorii săi sau de încrederea publică, *Petra-Petrescu* a fost totdeauna om la locul său, omul datoriei, omul desinteresat așezămîntelor în serviciul cărora a stat, ca și intereselor obștești.

Dela aceasta linie de conduită a sa nu l-a putut

abate nici chiar decepțiile, de cari nu a fost lipsit nici regretatul defunct în viața sa.

Om de muncă — muncă era pentru el însăși viața — *Petra Petrescu* nici după pensionarea sa nu s'a dat odihnei, ce cu drept cuvânt o ar fi meritat.

Urmând invitații, ce i-s'a făcut, el schimbă viața de oraș cu cea dela țară. Se pune în fruntea băncii „Cordiana“ din Fofeldea, plasa Nochrichului, pe care o reorganizează și o conduce cu vigoare timp de 15 ani. În acelaș timp își continuă și aici activitatea extra-bancară ce a început-o încă în tinerețe și a continuat-o toată viața.

Ca director al despărțământului Agnita al Asociațiunii pentru Literatura și Cultura poporului român, organizează și ține însuși nenumerate conferențe, dând sfaturi și îndemnuri folositoare tineretului și poporului în toți ramii de activitate economică și culturală devenind un adevărat părinte al poporului din acest ținut. Frumoasa și rodnică sa activitate în această direcțiune a fost brusc întreruptă prin evenimentele de război din anul 1916, când deodată cu Armata Română, nevoită a se retrage, vremelnice, de pe plaiurile noastre, *Petra Petrescu* cu toată vârsta sa aproape sectuagenară, prinde bățul prilegiei, trece în Moldova, apoi în Ucraina și pe urmă în Basarabia, de unde i-a fost dat de soartă a se putea reîntoarce sănătos și viguros în anul 1919 în mijlocul familiei sale între noi, în orașul tinerețelor, aspirațiilor și începuturilor carierei sale.

Înzestrat cu un remarcabil talent de scriitor, numele lui *Petra Petrescu* îl întâlnim în ultimii 50 de ani în numeroase reviste și ziare de dincoace și de dincolo de Carpați, unde publică articole și studii instructive pentru popor și pentru intelectuali, de conținut literar, istoric și economic. Sub raportul acesta din urmă *Petra Petrescu* se numără printre cei dintâi intelectuali români ardeleni, din generația de acum 40—50 ani, cari au abordat în publicitate, în ziare și în broșuri chestiuni economice-financiare, prin care a deșteptat și dezvoltat la poporul nostru interesul și înțelegerea pentru aceste chestiuni. A colaborat la revista de pe vremuri „Economul“ din Blaj; la revista „Meseriașul Român“ din Brașov cu articole de propagandă pentru îmbrățișarea meseriilor la poporul nostru; a publicat Studii de economie Națională, despre bănci și operațiunile lor, despre efecte și burse; o broșură informativă despre „Asociațiunea pentru Sprijinirea Invățăcelor și Sodalilor Români din Brașov“, în fruntea căreia a stat, un șir de ani, în calitate de prezident, conlucrând la formarea, sporirea și întărirea clasei noastre de mijloc. A compus și publicat cu mult sacrificiu de timp și de osteneală, în anul 1890, tratatul: Institutele de bani românești din Transilvania și Ungaria; institutele de bani maghiare și săsești pe anul 1888, iar în anii

1892—1898 Compassul Românesc, primele sematisme ale băncilor românești din Ardeal, cari pe lângă legea cambială și legea comercială, cuprind și un foarte prețios material statistic a băncilor noastre românești, valoarea căruia o vor putea aprecia, pe deplin și după merit, abia cercetătorii din viitor ai trecutului nostru cultural și economic.

Tot penei lui *Petra Petrescu* se datorește Monografia „Albinei” scrisă și publicată, la 1897, din încredințarea direcțiunii, din prilejul aniversării de 25 ani de existență a acestui institut. Lucrările acestea ale lui *Petra Petrescu* au fost antemergătoarele „Revisitei Economice” și altor publicații de specialitate economică financiară apărute la noi dela 1899 încoace.

Pentru meritele sale literare economice financiare Asociațiunea, cea mai înaltă instituție culturală a noastră a Românilor ardeleni, l-a proclamat membru activ în secția sa economică.

Intima legătură sufletească a lui *Petra Petrescu* cu Ardealul românesc economic, cu banca „*Albina*” și cu celelalte instituțiuni financiare ale noastre de aici, cari sub ochii săi s’au născut, au crescut și s’au întărit, nimic nu o dovedește mai eclatant decât faptul, că chiar și în refugiu, când în Basarabia era nevoit să mănânce pâinea neagră și amară a priblegiei *Petra Petrescu* a găsit timpul și liniștea necesară pentru a scrie și a publica un studiu al băncilor românești din Ardeal: „Societățile financiare la Românii din Ungaria” studiu, ce a apărut cu litere cirilice în românește și rusește din Chișinău și care pe cât știm este ultima sa publicație de conținut economic.

Acesta a fost *Nicolae Petra-Petrescu* în viață. Așa a trăit și așa a muncit. De aceea acum când ne-a părăsit, pentru a lua drumul veșniciei, datorită de recunoștință și dragostea, ce i-am păstrat, ne-au impus să-i reliefăm activitatea multilaterală și rodnică pe toate terenele, pentru a servi generațiilor noastre și celor viitoare drept pildă de felul cum bărbații vechilor generații, cărora a aparținut și defunctul, au știut să-și îndeplinească, datorită față de așezămintele noastre publice de tot felul și față de neam. Il asigurăm totodată, că dacă în viața noastră culturală și socială amintirea activității sale va fi păstrată încă multă vreme, la banca „*Albina*”, căreia i-a fost atât de devotat, precum și în cercurile noastre economice financiare și între acestea în special la, banca „*Cordiana*” din Fofeldea, reprezentată aici prin delegați ei numele său și serviciile ce le-a făcut vor rămânea veșnic neuitate.

Odihnește în pace suflet nobil!

* * *

Iată pe scurt biografia decedatului:

S’a născut la 7 Noembrie V. 1848 în Ibănești, comună în jud. Murăș-Turda din părinți țărani (Avram

și Veronica Petra). A avut 10 frați și surori. Tatăl lui era unul din fruntașii români, colector de dare, care făcea socoteala încă pe răboj.

Dela școala din sat a trecut pe a 4-a primară în Reghinul săsesc, de aici la școlile din Bistrița (săsești), din Bistrița a urmat a 4-a primară, 1 și 2 liceală. Apoi la Blaj, unde a urmat cu succes eminent, până la bacalaureat (1869).

Ioan M. Moldovan, pe atunci profesor de liceu i-a fost protector-mecenate. Il ia pe lângă sine încă din cl. V. lic. în odaia sa No. 15 din clădirea liceului. „Acest suflet nobil a sădit în inima mea temelia întregului meu viitor”. Până la moartea lui Moldovanuț († 1905) s’a bucurat de cea mai caldă simpatie și iubire părintească.

A trecut primul între 33 colegi bacalaureatul din Blaj. În toamna anului 1869 a venit la Sibiiu, ca să se înscrie la seminarul teologic. Dela Mitropolitul Șaguna căpătase un ajutor de câte 20 fl. ca licean și a venit săi mulțumească și pentru aceasta. Mitropolitul nu a aflat de bine să-l primească în seminar, găsindu-i atestatele prea bune, dar când i-a declarat N. P. P. că n’are bani pentru studii superioare, s’a învoit să-l înscrie ca teolog externist.

Cu ocazia unei zile onomastice a Mitropolitului, în preșare de Sf. Andreiu, a declamat poemul „Sentinela Română” cu mult efect. Mitropolitul, informându-se de tinărul declamator mai de aproape, a aflat, că e teolog extern și că studiază, paralel, și la Academia juridică din Sibiiu. L-a chemat îndată la sine l-a primit ca teolog intern, cu condiția să nu mai urmeze la drepturi.

Visarion Roman, care făcea pregătiri pe atunci pentru fondarea „Albinei”, remarcându-l și el cu ocazia festivalului de Sf. Andreiu, l-a angajat, mai întâi ca colaborator la „Amicul Poporului”, pe care-l redacta și mai apoi, când n’a putut obține o bursă, în serviciul „Albinei”. A fost Bibliotecar-arhivar al „Asociațiunii” din Sibiiu din 1877—1882 în care an e trecut de „Albina” în postul de cassier și mai apoi de dirigent; ocupa multe posturi onorifice, așa de membru în Eforia școalelor centrale române ort. răsăritene (1891/3—96), membru al comitetului administrativ al fondurilor iugaiene (1894—96). În 1897 e trimis de Eforia școlară din Brașov la consistorul din Sibiiu cu raportul direcțiunii pentru informațiile cerute de guvernul ungar. Mai mult de zece ani de zile a fost președintele societății meseriașilor români din Brașov, apoi cassier al „Soc. pentru fond de teatru român” și membru corespondent al secț. economice la Asociațiune (ales în 1902), iar din 1921 membru ordinar. La trecerea la pensie dela „Albina” a fost dimis cu următorul conclud (No. 149, No. 26853/902): Totodată, ca celui mai vechiu și unicului funcționar în viață, carele servești dela înființarea institutului, îți exprimă

(inst. A.) recunoștința sa pentru felul cu carele ai contribuit la dezvoltarea acestuia". (subsc. P. Cosma, 4 Sept. 1902),

Dela 1903 a ocupat postul de director al instit. de cr. și ec. „Cordiana” până la izbucnirea războiului în pribegie a cunoscut, ce e mizeria și durerea sufletească.

Intors acasă, a fost în Sibiu cassierul președinției Consiliului dirigent, apoi la Cluj, până în 1920, când s'a retras la Sibiu, lucrând la cărți de literatură și de propagandă culturală.

Publicațiunile lui sunt:

1. Anuar financiar și economic I—V. 1893/8.
2. Monografia Albinei 1897.
3. Studiu din Econ. naț. despre bănci etc. 1881.
4. Societățile financiare la Românii din Ungaria tipărit la Chișinău, în rom. și rusește 1918.
5. Biografii române 1876.
6. Povestiri alese 1892
7. Satul cu comorile 1884 1888.
8. Ilie Marin (Biblioteca Minerva) 1905.
9. Din puterea proprie (Biblioteca Asoc.) 1909.
10. Povesti I. dto. 1912.
11. Porumbescu, biografie 1884.
12. Madrin, căpit. bandiților 1877.
13. Carnetul roșu 1901.
14. Nepotul ca unchiu 1880,
15. Pomul de Crăciun 1906.
16. Geloșii, comedie 1906. In munți Secenă dramatică 1979. Const. Popazu 1890. Asoc. Mese-rișilor, Brașov 1883.

Casa împrumutului de onoare.

O idee generoasă pornită dintr'un sentiment de profundă înțelegere a suferințelor tineretului studios și sărac în vremurile vitrege, în cari trăim — este pe cale de a realiza în Franța o instituție din cele mai frumoase.

Ne oprim un moment asupra aspectului moral al acestei instituții.

Din inițiativă parlamentară, s'a propus Camerei franceze și guvernul s'a raliat la această propunere, înscrierea unui amendament în proiectul de buget al instrucțiunii publice, amendamentul prevăzând crearea unei „Case a împrumutului de onoare”.

Sub această denumire va fi înființată o casă din fondurile căreia se vor acorda studenților săraci și sărguitori împrumuturi de onoare, cari vor fi restituite după zece ani.

Fondurile vor fi create prin participarea statului,

legate, donații etc. și mănuite de rectorii de universități și delegați ai consiliilor comunale.

* * *

Soluția elegantă și demnă de un parlament civilizat, ce se aduce gravei probleme a viitorului cultural al statelor democratice și suferințelor morale și fizice ale unui tineret, care, în ciuda greutăților și a rentabilității problematice a profesiunilor intelectuale continuă să fie atras spre școală, — se impune fiecărui.

Dându-se studentului sărac și studios posibilitatea, ca, scontând munca sa viitoare să-și realizeze aspirațiile, îi se dă în cel mai înalt grad satisfacțiune sentimentului său de om valid, de om independent, și prin aceasta un puternic stimulent moral.

Și apoi ce instrument admirabil de educație morală, reprezintă această instituție, care, pe simplul angajament de onoare — acesta este senzul pe care îl are numele „Casa de împrumut de onoare” — acordă, pe un timp îndelungat, împrumuturi importante.

Instituția mai satisface și unei cerințe a civilizației actuale. Filantropia directă, refuzată de toată clasa săracă a muncitorimei, este cu atât mai puțin compatibilă cu sentimentul de demnitate ce-l dă studentului conștiința de sine.

Toate organizațiile moderne de asistență prin muncă — și aceia a împrumutului de onoare pentru student este una, căci va cere beneficiarului să muncească învățând, iar mai târziu să muncească spre a plăti — isvorăsc din același postulat al conștiinței omului civilizat

* * *

Noi am imitat Franța în multe lucruri, bune și rele. Introducerea la noi a instituției, de care ne-am ocupat mai sus, ar fi cel mai fericit prilej pentru a demonstra, că știm să alegem ce e mai bun din institutele sociale ale Franței și pentru a da o deslegare problemei ajutorării studenților români, problemă, pe care mulți o consideră ca substratul regretabilelor manifestări a tinerimei universitare din România.

Școala de apicultură și sericicultură în Basarabia.

La 1 Septembrie în Chișinău se deschide o școală de apicultură și sericicultură.

Cursul de învățatură va fi de 3 ani și afară de aceasta absolvenții vor mai trebui se facă lucrări practice în apicultură în curs de un an.

Anul acesta se va primi numai 15 băieți, în vârstă de cel mult de 14 ani cu învățatura cel puțin 4 clase primare,

În viitor se vor primi și fete pentru a fi învățate în sericicultură.

Programul școlii mai cuprinde și pomicultura, horticultura, grădinăria, iar din obiectele generale: istoria, geografia, limba română și franceză, științele naturale, fizica, chimia și contabilitatea.

Pe lângă școală va fi organizate ateliere model pentru fabricarea de stupi și faguri artificiali.

Pentru nevoile școlii Casa Noastră a pus la dispoziția ei 25 ha pe moșia Râșcanovca (suburbia Chișinăului).

Ca director al școlii este însemnat d-l Cerchez Popovici.

In urma schimbului coroanelor.

O interesantă sentință judecătorească.

Tribunalul, a dat o interesantă sentință. D. F. Leib din Timișoara reclamase tribunalului că ministrul de finanțe român i-a refuzat schimbarea sumei de 500 mii coroane deși reclamantul de vedise la timp proveniența acestei sume.

După minuțioase cercetări ministerul găsind motivată cererea reclamantului F. Leib, a ordonat schimbarea sumei de 500 mii coroane, făcându-i-se o rețineră de 50 la sută.

Sucursala Băncii Naționale din Timișoara refuzând să se conforme acestei ordonanțe ministeriale, d. Leib a reclamat cazul tribunalului din Arad, sediul organului juridic al administrației financiare.

Tribunalul a condamnat ministrul de finanțe să plătească d-lui Leib 250 mii lei — pentru suma de 500 mii coroane — făcându-i-se o rețineră de 50 la sută.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ

Bancă românească în America. În Cleveland, Statele Unite, s'a înființat o bancă românească sub firma: „Institutul românesc de credit și economii“, cu un capital social de 50 000 dolari, împărțit în acțiuni de câte 100 dolari. Acționari ai băncii sunt emigrații noștri români, în mâinile cărora este și conducerea. Noul institut a câștigat și sprijinul unor funcționari americani. Li dorim spor la muncă.

Cum se știu ajuta Nemții. Scăderea grozavă a mărcii germane a avut de urmare, că o mulțime de străini au dat asalt asupra valorilor de bancă și industriale germane. Văzând aceasta societățile pe acții, spre a se apăra de străini, dau acții de prefe-

rință germanilor. În felul acesta își asigură majoritatea necesară în consiliul de administrație sau în cercul acționarilor de încredere

Țărani înșelați. Agenți de ai societăților de emigrare cutreerând satele ardelenne, îndemnând țărănimea să plece peste ocean. Înșală dela oameni sume de bani însemnate, apoi dispar fără urmă. Unii agenți au reușit să facă pe țărani noștri ca să treacă la religia romano-catolică, și așa prezentându-se ca neromâni să obție mai ușor pașapoartele dela minister. Autoritățile vor trebui să cerceteze cu luare aminte și să ia măsurile potrivite.

Căile ferate Cehoslovace. Intreaga rețea de cale ferată din Cehoslovacia are o lungime de 11.894 kilometri.

Materialul rulant se compune din 3705 locomotive, 7382 vagoane de călători, 2600 vagoane postale și 95.000 vagoane de mărfuri.

Exproprierea pământurilor universității săsești. Judecătoria de ocol din Sibiu a adus după desbaterea finală ținută în ziua de 18 l. c. sentința, conform căreia toate pământurile cari au aparținut „Universității săsești“ și sânt situate în comunele Orlat, Jina, Cisnădie, Rășinar, Cătunul, Râul Sadului și Bendorf să fie expropriate pe baza §-ului 6 a legii agrare. Prețurile de expropriere s'au fixat în 9 categorii între 30 lei pentru pământul neproductiv și 2300 lei pentru pământ de I-a calitate de fiecare jugăr cadastral.

Convocarea secțiilor științifice-literare la ședință plenară. Conform §-ului 2 din statutele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ și §-ului 19 din „Regulamentul general al secțiilor științifice-literare“ s'au convocat domniile membri ai acestor secțiuni pe zilele de 13 și 14 Iulie st. n. 1923 la ora 9 a. m. la ședință plenară, care se va ține în localurile „Asociațiunii“, Sibiu, str. Șaguna Nr. 6 cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea ședinței plenare. 2. Raportul Secretarului literar. 3. Stabilirea ordinei de zi. 4. Ședințele singuraticelor secțiuni. 5. Eventuale propuneri.

O expoziție flotantă de mașini agricole. Ministerele de domenii și de comunicații au aprobat organizarea de către soc. „Expoziția flotantă“ a unei expoziții flotante de mașini și unelte agricole și industriale.

Expoziția flotantă va fi compusă dintr'un remorcher și 4 șlepuri pe cari sunt amenajate 120 pavilioane. Se va urma următorul itinerar: Orșova, Turnu-Severin, Gruia, Cetatea, Calafat, Corabia, T.-Măgurele, Giurgiu, Oltenița, Turtucaia, Cerna-Vodă, Hârșova, Brăila, Galați și Reni.

BIBLIOGRAFIE.

Bilanțul tip pentru bănci de Petre Drăgănescu
(București — „Cartea Românească S. A.).

Chestia bilanțului tip a preocupat și preocupă și azi cercurile financiare a atâtor țări, dintre cari unele d. e. Germania, au și introdus în legislația lor această chestie. Problema grea de rezolvit este ca să se afle mai ales la societățile anonime un bilanț tip, din care să-și poată constata detaliat situația respectivei societăți, din el acționarul să se poată informa fidel despre situația societăților la care e părtaș. Această problemă îl preocupă pe autor și după ce constată, că un bilanț tip pentru toate societățile nu să poate compune, ci numai după categorii, să ocupă în special cu aplicarea bilanțului tip la bănci. D.Sa grupează *activele* în 4 grupuri mari și anume după mobilitate: I. Numerar disponibil cambii și efecte publice; II. Debitori și activ divers; III Activ immobilizat; IV Activ de capital — iar *pasivele* deasemenea în 4 grupuri și anume după ordinea de preferință la escontare: I Datorii la bănci, depuneri și efecte de plată; II Creditori — pasiv divers — II Pasivul immobilizărilor; IV Amortizări. Capital și rezerve.

Autorul expune în mod clar și motivat cari sunt momentele mai importante pentru un bilanț.

E bine, că se fac studii în direcțiunea aceasta și ar fi poate și mai bine, dacă studiile făcute ar putea fi supuse unei anchete de specialiști, ca apoi să poată fi și legiferate.

Domnul Drăgănescu, de cari ni-am mai ocupat în coloanele revistei noastre cu ocazia scrierii sale: „Inventarul din punct de vedere contabil — economic și juridic“, s'a ocupat de timp mai îndelungat cu chestia bilanțului tip și la ori ce caz îl putem felicita la noua sa lucrare.

Chestia bilanțurilor tip însă este o problemă foarte greu de rezolvit, mai ales, că chiar și numai una dintre categorii, cum sunt d. ex. băncile, are atâtea variante încât una și aceeași haină cu greu să potrivește.

Noi cești din părțile nou anecstate încă ni-am ocupat cu această problemă și am făcut anumite cercetări și studii, mai ales că oficiul statistic în chestionarul său pretindea un anumit bilanț tip cu o mulțime de detalii statistice. Cum majoritatea băncilor mari în e a vechie să ocupa cu emiterea de scrisuri fonciare, cu acorda ea de imprumuturi ipotecare, cu credite țărănești și imprumuturi la orașe și comune în preponderanță și numai în măsură mai mică cu fondări etc. și datele statistice în direcțiunea aceasta trebuiau specificate.

Din motivele acestea lucrarea Domnului Drăgănescu să poate privi ca un prețios studiu pentru a forma bază de discuție cu privire la bilanțul tip și

credem, că nu îi detragem nimic din valoarea lucrării sale, când constatăm, că la noi în Ardeal chiar și în urma legislației diferite, chestia aceasta trebuie tratată și din punctul nostru de vedere. Cu o parte a acestei laturi autorul s'a ocupat după cum reiese din cele descrise la pag. 10 unde este vorba de ancheta institutului statistic internațional ținută la Budapesta. Chestionarul institutului statistic îl ține de naiv și spre documentare invoacă întrebarea de sub punct 10 anume: „dacă cheltuelile de constituire ale societății trebuiesc amortizate anual sau imediat?“ la ceea ce D.Sa răspunde că „asta rămâne la puterea de câștig a societății și depinde de importanța cheltuelilor.“

Chestia însă să rapoartă altfel. Cheltuelile de constituire conform legii comerciale ungare să pot amortiza în cinci ani și prin urmare între active restul neamortizat trebuie să se ia. Fiind vorba însă de un bilanț tip, care eventual reclamă și modificarea legii comerciale a fost justificată punerea acestei întrebării, căci conform legii ori e putere de câștig ori ba cheltuelile de constituire (sau fondare — dupăcum să numesc în Ardeal) trebuie amortizate în cinci ani.

D. R.

Cronica Bilanțelor.

Fabrica de Hârtie Zărnești s. a. Brașov.
Capital 9,000,000.—, Fonduri 1,864,843.—, Creditori 5,502,330.—, Beneficiu 1,317,197.—, Active: Imobile mașini, instalații 9,057,090.—, Debitori, 5,429,623.—, Hârtii materiale 3,083,173.—, Impozite 562,320.— Lei.

Soc. acționară de cărămidărie din Bistrița.
Anul XIV. Capital 250,000.—, Creditori 738,482.—, Beneficiu net 26,783.—, Active: Imobile 175,000.—, Investiții 619,443.—, Pădure 32,000.—, Debitori 49,137, Marfă 145,920.— Lei.

Concurs.

La **Librăria și Papetăria Băncii Invățătorilor s. a. Cluj** este vacant postul de librar-conducător.

Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a-și înainta ofertele lor dimpreună cu atestatele de serviciu de până acuma, până la 18 Iulie a. c. indicându-și și pretenziunile de salariu.

Cei cu garanță materială vor fi preferați.

Banca Invățătorilor
s. a. Cluj.

CONTABIL

cu practică în contabilitatea industrială sau de bancă se caută, având a-și ocupa postul cât mai în grabă.

Vor fi preferați aceia, cari cunosc pe lângă limba română și limba germană și maghiară.

Ofertele conținând condițiunile de angajare sunt a se înainta până la 1 August a. c. la

„IRIS“

Societate anonimă română pentru industria ceramică, Cluj.
Calea Regele Ferdinand No. 38.

Bursa

În tot cursul săptămănei în târgul de efecte s'au făcut foarte puține tranșacțiuni la cursuri scăzute. Tendința pe sfârșitul săptămănei a rămas tot slabă.

În târgul de devize leul fiind relativ staționar nici devizele nu arată diferențe prea mari.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

%	Divid.	Ultimul curs	L u n a I u l i e					
			26	27	28	29	30	2
Efecte:								
50%		67—			68			
50%		68 ¹ / ₂						
50%		77—						76—
Bănci:								
500	320	13000						13500
500	100	750	760		755			
500	50	650						
500	160%	350						
100								
500	65	180						
Intreprinderi:								
500	200%	1600—	1650—		1700—	1650		
500		1830—	1860—	1860	1890—	1840		
1000								

Schimbul de bani.

	Paritatea în Lei înainte de războiu	Ultimul curs	L u n a I u l i e					
			26	27	28	29	30	2
Cursul la București								
100	L. 100	1165—	1180—	1183—	1200—	1197—	1205—	1206—
100	" 100	3475—	3475—	3475—	3500—	3485—	3225—	3520—
100	" 105	587—	578—	584—	587—	587—	592—	590—
100	" 105	2'60	—	2'50	2'50	2'40	2'35	—
100	" 105	0 28 ¹ / ₂	0 28 ¹ / ₂	0 28	0 28	0 28	0 28	—
100	" 125	0 17	0 18	0 15	0 14	0 15	0 14	0 14
1	" 25	890—	887—	893—	895—	898—	905—	900—
100	" 100	885—	865—	858—	863—	860—	865—	860—
100	" 100	—	—	—	—	—	—	—
100	" 100	—	—	—	—	—	—	—
100	" 100	—	—	—	—	—	—	—
1	" 5	194—	192—	192—	195—	195—	198'50	196—
Paris								
100	Fr. 100	8'55	8'55	8'50	8'60	8'55	—	8'55
1	" 5	16'32	16'30	16'37	16'31	16'39	—	16'35
1	" 25	75'28	75'30	75'47	76'07	75'18	—	—
100	" 100	71'90	71'90	72'50	73—	72'40	—	—
100	" 125	0 012	0 013	0 01	0 012	0 01	—	0 011
100	" 105	49'50	49'50	49—	—	—	—	—
100	" 105	—	—	—	—	—	—	—
100	" 105	—	—	—	—	—	—	—
100	" 100	291'65	292—	291'75	290—	290'50	—	290—

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ

1922

10 Iunie

ACTIV

1923

2 Iunie

9 Iunie

4,744,627.842	493,755,430	aur depozitat (monete și lingouri)	428,139,680	5,287,314,838	5,288,314,838
	1,689,111		aur (lingouri)	4,518,687	
	26,663	" (monete)	112,607,358		
376,352	4,249,157,114	disponibil, trate și bonuri de tezaur aur	4,743,049,113	758,707	821,407
	Argint și diverse monete				
1,977,953,588	Efecte scontate			4,323,900,982	4,376,091,061
	(116,187,600	Imprumuturi pe efecte publice	163,658,910		
175,615,103	139,543,050	Imprumuturi pe efecte publice în cont curent	187,503,000	277,818,996	287,265,653
	(59,427,503, 80,115,547	din cari nu s'au ridicat lei:	63,846,257		
8,042,556	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)		123,606,743	8,042,556	8,042,556
	Impr. Statului pentru necesitățile Tezaurului:				
	Impr. de 1.600 milioane (1914...1918)		1,600,000,000		
	" " 1.500 " (12 Mai 1919)		1,498,942,854		
	" " 1.000 " (16 Oct. 1919)		1,000,000,000		
	" " 200 " (1920 B. P.)		184,425,468		
	" " 400 " (30 Iulie 1921)		400,000,000		
	" " 2.500 " (5 Ian. 1921)		399,457,213		
5,281,379,229	" " 200 " (30 Iulie 1921)		200,000,000	5,282,825,535	5,282,825,535
7,057,517,807	Impr. Stat. v. anihilarea moned.	Impr. de 5 miliarde (11 Iunie 1920)	5,000,000,000	7,026,698,977	7,026,698,977
		" " 2 1/2 " (5 Ian. 1921)	2,026,698,977		
84,388,621	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor			94,651,894	9,894,941
11,997,418	Efectele capitalului social			11,999,665	11,999,665
33,005,407	" fondului de rezervă			32,923,265	32,882,765
3,791,322	" " amortizării imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim			3,783,885	3,781,385
38,157,847	Imobile			64,785,784	64,786,784
3,557,368	Mobilier și mașini de imprimare			6,011,850	6,018,140
19,554,613	Cheltuieli de Administrație			26,000,104	27,162,790
201,707,220	Conturi curente			2,958,375	40,939,863
167,377,872	" de valori			120,881,135	130,837,409
319,141,163	" diverse			520,552,323	522,469,143
20,128,192,346				23,141,909,96	23,207,832,611
12,000,000	Capital			12,000,000	12,000,000
66,993,312	Fond de rezervă			73,611,858	73,719,862
12,763,521	Fondul amortizării imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimare			26,493,060	26,499,122
14,111,323,825	Billete de bancă în circulație			15,861,248,115	5,852,696,759
	Profit și Pierdere				
49,059,060	Dobânzi și beneficii diverse			108,003,800	113,516,716
1,447,540,211	Conturi curente și recipise la vedere			1,988,560,771	2,027,501,822
4,428,512,417	Conturi diverse			5,071,933,243	5,091,878,822
20,128,192,346				23,141,909,965	23,207,832,611
10,687,634,903	10 Iunie 1922. Efecte și alte valori de rezervă	9 Iunie 1923			
	279,877,658	Efecte și alte valori în păstrare	338,196,667	11,612,219,380	11,649,626,820
	9,164,334,000	Bonuri de tezaur aur din gaj p. Impr. Statului	9,164,334,000		
	1,225,423,245	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	2,147,096,153		
1,997,969,247		Conturi de ordin		1,800,328,627	1,786,637,633
12,685,604,150				13,413,118,007	13,436,244,533

Taxa: (Scont 6%
(Dobânda 7%

Vedeți, că economia oamenilor deștepti se întemeiază pe administrarea cuminte a averilor disponibile. Veți chivernisi deci din averile voastre, cel puțin, ceasurile vieții și sănătatea voastră.

Cruțarea și renunțarea sunt cele mai bune mijloace de apărare contra jafului și contra pirateriei în comerțul de azi. Pedepsiți speculatorii prețurilor, renunțând la cheltuielă, ce vi-o pretind ei.